

AVIZ

**referitor la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea
Strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor
adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de
dezinstuționalizare, 2022-2030**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstuționalizare, 2022-2030*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- în textul Strategiei se menționează că „în vederea asigurării unui demers comun și unitar, bazat pe respectarea drepturilor omului, astfel încât procesul dezinstuționalizării să fie accelerat”, unul dintre principiile pe care se bazează Strategia dezinstuționalizării este „principiul subsidiarității, care prevede că

promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități revin, în principal, familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu dizabilități și, în subsidiar, respectiv complementar, autorităților administrației publice locale unde își are domiciliul sau reședința persoana cu dizabilități și autorităților administrației publice centrale”. Principiul subsidiarității este inclus în proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, proiect aflat la acest moment în parcurs legislativ. Prin urmare, „principiul subsidiarității” nu este legiferat;

- în nota de fundamentare a proiectului de act normativ este invocată Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități într-un context în care, potrivit interpretării inițiatorilor: „Viața independentă constituie un drept fundamental care nu se limitează doar la abilitatea de a desfășura activitățile zilnice pe cont propriu, ci este strâns legat de libertatea de a deține controlul propriei vieți”. Pentru mii de persoane, gravitatea handicapurilor de care suferă face imposibilă abilitatea de a desfășura activitățile zilnice pe cont propriu, deci și exercitarea libertății de a deține controlul propriei vieți. Este necesar a se lua documenta cum poate o persoană cu grad de handicap grav, diagnosticată cu encefalopatie cronică, complet imobilă, non-verbală, care trăiește exclusiv biologic doar cu ajutorul părinților săi vârstnici, să-și exercite „libertatea de a deține controlul propriei vieți”, așa cum invocă inițiatorii. Sunt mii de astfel de cazuri și implicit mii de solicitări de instituționalizare imposibil de realizat din lipsă de capacitate instituțională. Părinții unor astfel de persoane adulte cu handicap se confruntă cu o uzură biologică accelerată și au o speranță de viață mai redusă decât restul populației, iar familiile extinse, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, refuză ca, după moartea părinților, să preia extrem de dificila lor misiune;
- importanța centrelor rezidențiale este una extraordinară pentru persoanele cu dizabilități care, necesitând îngrijiri multidisciplinare în regim permanent, rămân fără apartinători și, tot din același motiv, în prezent există foarte multe solicitări de instituționalizare nerezolvate;
- în acest context, la momentul actual, se dorește a fi efectuate „schimbări structurale, precum dezinstiționalizarea în toate formele sale și sistarea procesului de instituționalizare”, precum și „accelerarea procesului de dezinstiționalizare”;
- strategia propusă este fundamentată pe o statistică privind numărul persoanelor cu dizabilități aferentă anului 2020. Se constată că nu a fost luată în considerare statistica din anul 2021, deși există un număr mare al deceselor înregistrate în rândul persoanelor cu dizabilități din cauza pandemiei cu Covid-19. Referitor la

statistica anului 2020, inițiatorii precizează că 98,03% din cele 857.638 de persoane cu dizabilități trăiesc independent. Afirmația nu este corectă, întrucât o mare parte din acestea sunt îngrijite cu precădere de către părinți sau fi și respectiv fiice, cu prețul unor immense eforturi și sacrificii care, de fapt, mutilează mai multe destine. Inițiatorii au prevăzut printre serviciile speciale de suport și pe cele de psihoterapie. Se constată că nu este suficient. Doar 1,97% din totalul persoanelor cu dizabilități sunt instituționalizate (în realitate sunt mai puține din cauza pandemiei) și se cuvine remarcat că acestea sunt cele care nu mai au apartinători care să le îngrijească dizabilitățile grave și care nu au nici abilitatea de a desfășura activitățile zilnice, nici posibilitatea deținerii controlului propriului vieții și nici capacitatea adaptării pentru reinserare în comunitate. Dezinstuționalizarea acestora ar putea avea consecințe nefaste, tragice chiar;

- în nota de fundamentare a proiectului se afirmă că ”ponderea persoanelor instituționalizate cu vârstă de peste 50 de ani este de 40%”. În urma procesului de dezinstuționalizare, multe dintre aceste persoane nu se vor putea integra în comunitate atât din cauza handicapului, cât și a vârstei înaintate;
- inițiatorii proiectului afirmă că „România și-a asumat prin PNRR accelerarea dezinstuționalizării în perioada 2022-2026”. În condițiile în care în țările membre UE se iau măsuri de prevenire a instituționalizării prin sprijinirea familiilor care îngrijesc persoane cu dizabilități, dar nu au desființat sistemul de asistență de tip rezidențial (în continuare disponibil pentru un mic procent de cazuri în care instituționalizarea se impune), constatăm că în România se renunță la această formă de asistență de tip rezidențial extraordinar de necesară;
- nu există o evaluare a impactului bugetar. Se mizează doar pe absorbția de fonduri europene nerambursabile, însă dacă acordarea acestora va fi refuzată, din diverse motive întemeiate posibile, nu se precizează ce se va întâmpla cu persoanele dezinstuționalizate;
- dezinstuționalizarea nu poate fi un obiectiv în sine, și nici sistarea instituționalizării. Este acceptabilă dezinstuționalizarea persoanelor cu dizabilități acolo unde se pot asigura condiții de viață decente, o integrare în muncă și există servicii de suport de proximitate. Dar dezinstuționalizarea neadaptată va produce drame, sistarea instituționalizării fiind, de asemenea, la fel de dezastruoasă. De fapt, strategia ar trebui să prevadă o reformă, o redefinire și o adaptare completă și personalizată a situațiilor de instituționalizare, iar sistarea instituționalizării ar trebui transformată în dezvoltarea serviciilor de proximitate de suport, adaptarea

intensivă a mediului, a posibilităților de susținere persoanelor cu dizabilități în sens multidisciplinar;

- În nota de fundamentare se face referire și la „componenta de prevenire a instituționalizării (...) prin reglementarea unui moratoriu care să interzică admiterea în centrele rezidențiale urmată de sistarea înființării serviciilor sociale rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități”. Consecințele pot fi grave. În plus, textul este ambiguu și nu precizează dacă prevederea este valabilă și pentru centrele rezidențiale private.

Președinte,
Bogdan SIMION

Membru fondator al Asociației Internationale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

**referitor la proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea
Strategiei naționale privind incluziunea socială a persoanelor fără
adăpost pentru perioada 2022-2027 și a Planului de acțiune pentru
perioada 2022-2027**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost pentru perioada 2022-2027 și a Planului de acțiune pentru perioada 2022-2027*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele observații:

- **Referitor la Obiectivul specific 1: Prevenirea accentuării fenomenului persoanelor fără adăpost la nivel național în temeiul principiului „Nimeni nu este lăsat în urmă”, Direcția de acțiune 2: Identificarea și monitorizarea fenomenului persoanelor fără adăpost în scopul prevenirii accentuării fenomenului**

Atât strategia, cât și documentul de politică publică aflat la baza acesteia, ignoră complet un fenomen ce trebuie gestionat urgent: **fenomenul copilului fără adăpost**. Considerăm că, în cadrul strategiei, acest fenomen trebuie evidențiat și abordat cu prioritate, încă din etapa de identificare a persoanelor fără adăpost. Din experiență, persoanele fără adăpost cu minori trăiesc mai degrabă cu teamă de reprezentanții instituțiilor publice (fiind adeseori amenințați că vor fi decăzuți din drepturile parentale), de aceea, apreciem că numărul copiilor aflați efectiv în stradă este în prezent subraportat. O politică publică adresată persoanelor fără adăpost (precum și strategia corespunzătoare) nu poate ignora această realitate și nu poate să nu conțină servicii sociale dedicate, înainte de orice, menținerii minorilor în familie, școlarizării acestora și soluții de adăpost adecvate (pentru familii numeroase, deci pentru care suma de 1.200 de lei/lună pentru chirie și plata utilităților este departe de a fi suficientă);

- **Referitor la Obiectivul specific 2: Asigurarea intervenției adecvate, multidisciplinare și integrate în vederea incluziunii sociale a persoanelor fără adăpost**

1. Strategia nu include prevederi cu privire la **accesul PFA la servicii de sănătate**, aspect care, în opinia noastră, trebuie revizuit fără întârziere. Problemele de sănătate afectează între 60 și 70% din persoanele fără adăpost. PFA se confruntă sistematic, din cauza precarității vieții în stradă, cu boli cronice care necesită tratament constant și supervizare medicală altfel decât în regim de urgență. Mai mult, aceste probleme se mențin atunci când persoanele fără adăpost se află în servicii rezidențiale (67,8% declară acest tip de probleme în serviciile rezidențiale, versus 62,5% din persoanele care trăiesc în stradă¹). Nu a fost inclus în politica publică un set de măsuri relevante pentru a adresa această problemă, iar accesul persoanelor fără adăpost la serviciile de sănătate este foarte limitat (atât din punct de vedere al serviciilor disponibile, cât și a procedurilor de acces, al atitudinii personalului medical etc.).

2. Niciuna dintre opțiunile propuse nu ține cont de **nevoia de servicii medicale care să trateze adicțiile**, deși acestea sunt larg întâlnite în rândul persoanelor fără adăpost. În acest moment, foarte puține instituții (fie publice, fie private) oferă sprijin pentru persoanele dependente de droguri. În ceea ce privește adicția de alcool, singura instituție care oferă acest tip de servicii este Spitalul Clinic de Psihiatrie „Profesor Doctor Alexandru Obregia”. Pentru a accesa aceste servicii însă este necesară o asigurare de sănătate pe care

¹ Raportul de analiză calitativă și cantitativă, Sub-activitatea 4.4. din cadrul proiectului „FIECARE OM CONTEAZĂ! Evaluarea nevoilor persoanelor fără adăpost și a impactului serviciilor sociale existente asupra calității vieții acestora” SIPOCA 575 - SMIS 126131, pagina 18
https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Minister/Propunere_politica_publica_incluziune_sociala_pe_rsoane_fara_adapost_17112022.pdf, consultat la data de 17.11.2022

cele mai multe dintre persoanele fără adăpost nu o au. Lipsa acestui tip de servicii este, în opinia noastră, un mare impediment pentru atingerea obiectivelor politicii publice.

3. O altă problemă identificată este cea legată de **prioritizarea investițiilor privind serviciile sociale destinate persoanelor fără adăpost, doar în localitățile în care aceste servicii lipsesc în prezent**. Ori, după cum s-a observat recent în teritoriu, în perioada pandemiei Covid-19, serviciile de sprijin pentru persoanele fără adăpost au funcționat deficitar, chiar și acolo unde, teoretic, ele ar fi avut o oarecare capacitate de răspuns la nevoile specifice ale acestor persoane. Adăposturile de noapte și centrele rezidențiale rămân în continuare tributare unui mod de lucru superficial, în care nu se lucrează cu metodele managementului de caz (care vizează o abordare integrată a nevoilor persoanei) și în care persoanele fără adăpost primesc servicii de bază (locuire temporară, masă), dar nu sunt sprijinite cu adevărat să depășească problemele persistente cu care se confruntă (adicții, boli cronice, excludere socială etc).

4. Apreciem totodată că **soluția unui Program de Interes Național este riscantă** pentru dezvoltarea unor servicii noi pentru persoanele fără adăpost. Acest tip de măsură a fost utilizat și în cazul serviciilor pentru persoanele vârstnice, în trecut, iar sustenabilitatea acestora, după încheierea PIN-ului, a fost foarte slabă. Nu este clar care este soluția de sustenabilitate propusă de data aceasta pentru această categorie de servicii, cu atât mai mult cu cât problema persoanelor fără adăpost nu este conștientizată suficient la nivelul autorităților publice, iar profesionalizarea personalului nu este suficient adresată în planul de măsuri.

5. **Simpla inventariere a paturilor disponibile, în diferite municipalități, pentru diferite servicii (adăpost de noapte, regim rezidențial) nu este suficientă.** Din experiența organizațiilor din București, există numeroase persoane fără adăpost care refuză să acceseze serviciile adăposturilor de noapte din cauza calității acestora (singurul moment în care aceste centre sunt ocupate la capacitatea maximă fiind pe perioadele de ger). Dacă demersul de a reduce excluderea socială a persoanelor fără adăpost este unul onest, trebuie să ne uităm și la calitatea acestor servicii, nu doar la numărul locurilor existente. Mai mult, cu privire la centrele rezidențiale, parte dintre ele, deși figurează ca fiind adresate persoanelor fără adăpost, sunt, de fapt, folosite pentru a compensa lipsa acută de servicii de tip rezidențial pentru persoane cu dizabilități sau persoane vârstnice. De asemenea, familiile fără adăpost sunt forțate să se despartă pentru a accesa adăposturi (de noapte pentru bărbați, respectiv mama și copilul), ceea ce nu reprezintă o soluție reală pentru aceste familii. Deci, din nou, imaginea cantitativă este posibil să nu ne fie de folos atunci când analizăm serviciile disponibile la nivel național pentru persoanele fără adăpost.

6. Cercetarea care a fundamentat această strategie (precum și politica publică pentru incluziunea socială a persoanelor fără adăpost) a vizat strict persoanele fără adăpost din mediul urban. Cu toate acestea, parte dintre persoanele fără adăpost venite în centrele urbane provin din mediul urban mic și **mediul rural**, acolo unde fenomenul locuirii în forme improvizate (deci, persoane perfect încadrabile în categoria persoanelor fără adăpost) beneficiază rar de servicii sociale destinate pentru îmbunătățirea calității locuirii. Unul dintre paradoxurile fenomenului este că mediul urban mic și mediul rural nu au fondurile necesare pentru acordarea de asistență și beneficii sociale pentru aceste persoane. Pentru că nu au sprijin local, persoanele fără adăpost din aceste zone sunt nevoite să vină în centrele urbane mari. Dar pentru că nu au documente emise de autorități de pe raza acestor orașe care au fondurile necesare pentru astfel de servicii, nu pot beneficia de acest sprijin și sunt, nu de puține ori, trimise în localitățile de unde au plecat, rămânând fără nicio formă de sprijin instituțional.

7. Având în vedere complexitatea problemelor pentru fiecare dintre persoanele fără adăpost, credem că locuirea socială fără dezvoltarea unor **servicii sociale de suport** în comunitate (consiliere socială, psihologică, asistență administrativă etc.) este complet ineficientă.

8. Este necesară includerea de servicii sociale destinate copilului fără adăpost:

- a. Trebuie incluse servicii sociale dedicate familiei, pentru evitarea instituționalizării copilului și a menținerii în familie;
- b. Servicii dedicate școlarizării și menținerii în școală a copiilor care fac parte din familiile fără adăpost.

9. Este necesară înființarea unor servicii noi, care nu sunt menționate în strategie în prezent:

- a. Clinici medicale la care persoanele fără adăpost să aibă acces indiferent dacă au sau nu asigurare medicală.
- b. Clinici și servicii psihologice care să gestioneze problema adicțiilor pentru persoanele fără adăpost.
- c. Obligativitatea, pentru fiecare oraș, de a avea spălătorii sociale, dușuri sociale și cantine sociale la care persoanele fără adăpost să aibă acces neîngrădit și nelimitat de plată datorilor la bugetele locale.
- d. Servicii de locuire protejată pentru a sprijini tranziția de la viață în stradă către viață într-o locuință, cu toate rigorile ei - pentru unele persoane fără adăpost este necesară o perioadă de tranziție (în care să primească sprijin în gospodărire) anterior alocării unei locuințe sociale.

10. Există în practică anumite **condiții birocratice insurmontabile** pentru unele dintre persoanele fără adăpost care doresc să acceseze aceste servicii – începând cu o birocrație complicată, care descurajează persoanele fără adăpost și ajungând la condiționarea de plata amenzilor pentru a accesa anumite tipuri de beneficii sociale.

- **Referitor la Direcția de acțiune 2: Dezvoltarea de instrumente financiare și linii directoare tehnice pentru sprijinirea intervenției integrate**

1. **Ajutorul de chirie este potrivit pentru foarte puține dintre persoanele fără adăpost.** Mai mult, având în vedere faptul că prezența strategie preia definiția FEANTSA a persoanei fără adăpost, considerăm că este necesar să preia și politica publică de tipul “housing first” avansată de FEANTSA - adică asigurarea unei locuințe adecvate persoanelor fără adăpost în sensul definiției FEANSTA, pe toată durata de timp cât acestea au nevoie.

2. Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede, în acest moment, imposibilitatea de a primi locuință socială dacă, după 1990, solicitantul figurează ca proprietar integral sau parțial al unei proprietăți. Această prevedere legală a condus la excluderea automată a unor familii strict în virtutea unor succesiuni, deci deținerea doar parțială a unor imobile, la care, din diferite motive, nu au acces, sau a deținerii unor terenuri pe care era imposibilă locuirea sau care sunt într-o zonă rurală săracă, unde nu pot munci și unde nu pot accesa servicii sociale. Considerăm că aceste prevederi legale trebuie modificate.

3. Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, trebuie să prevadă obligativitatea lărgirii stocului de locuințe sociale. În acest moment, nu există această constrângere, lucru care a condus la o acută lipsă de locuințe sociale, în toată țara, după cum arată chiar cele câteva studii ale Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Autoritățile publice locale trebuie să facă anual o analiză cu privire la nevoile locale de sprijin de locuire și să acționeze în sensul acoperirii a acestei nevoi.

4. Mai mult, unele dintre aceste familii au copii (familii numeroase), proprietarii fiind extrem de reticenți în a închiria acestor familii, iar pentru persoanele fără adăpost de etnie romă se adaugă și rasismul, o piedică în plus pentru a găsi un proprietar dispus să le închirieze locuință. La toate acestea, mai adăugăm specificul pieței imobiliare din România – aproape complet nereglementată, unde proprietarii încă preferă contracte fără a le declara la autoritățile publice (acordarea unui ajutor de chirie via instituții publice este, bineînțeles, condiționat de un contract). În aceste condiții, şansele pentru persoanele care locuiesc în stradă să găsească o chirie sunt absolut minime. Mai mult, suma propusă pentru cheltuieli

de chirie și întreținere este absolute insuficientă. 1.200 lei/lună, pentru toate aceste cheltuieli, este insuficientă pentru o singură persoană (având în vedere liberalizarea pieței energetice, este posibil ca mai mult de jumătate din sumă să meargă spre plata facturilor), cu atât mai grav pentru familiile mai numeroase (așa cum sunt unele dintre familiile care sunt acum clienți ai organizațiilor care oferă servicii sociale în București).

5. Beneficiarii de locuințe sociale sau sprijin de chirie, în funcție de situația specifică, trebuie să primească servicii complementare adaptate orientate fie către depășirea vulnerabilităților, fie către menținerea unui standard de viață decent.

6. După cum menționam mai sus, recomandăm preluarea modelului *Housing First* – model utilizat de instituții publice din vestul Europei și din SUA. Acest model s-a dovedit unul extrem de eficient. Modelul presupune alocarea unei locuințe, acompaniat de servicii complexe (consiliere, psihologică, medicală etc), fără condiționare. A impune limite (doi ani, așa cum propune actuala strategie/politică publică) nu poate fi o garanție pentru succesul intervenției, mai ales în condițiile în care nu există servicii sociale complementare adaptate nevoilor specifice ale ocupantului locuinței. Sistarea sprijinului nu poate decât să conducă la reluarea locuirii în stradă.

- **Referitor la Direcția de acțiune 3: Introducerea unor programe specializate pentru stimularea integrării în muncă a persoanelor fără adăpost**

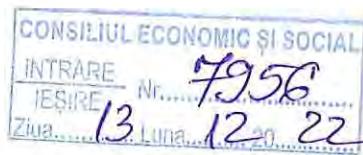
1. Strategia trebuie să includă măsuri care să permită emiterea de documente de identitate pe o perioadă de zece ani. Una dintre problemele la angajare este cartea de identitate temporară. Există o profundă stigmatizare a persoanelor fără adăpost, iar o carte de identitate temporară este primul indiciu care notifică potențialii angajatori cu privire la această situație. Trebuie luată în considerare inclusiv o soluție de emitere a acestui document în lipsa domiciliului. Un drept fundamental precum accesul la acte de identitate nu poate fi condiționată de deținerea unei proprietăți sau de bunăvoiința unui proprietar.

2. Strategia trebuie să includă măsuri care să permită acordarea de servicii și beneficii sociale către persoanele fără adăpost indiferent de „ultima adresă a acestei persoane”. În acest moment există practica de a emite acte de identitate (provizorii) doar pe raza administrativă a orașului unde a avut cele mai recente documente. Ori, există autorități publice locale care nu au resursele financiare și/sau disponibilitatea instituțională de a acorda sprijin. Mai mult, există comunități locale unde există un mare deficit de forță de muncă și alte comunități locale unde rata șomajului este mare. Este nefiresc să menținem persoanele care au nevoie de muncă în comunități în care nu există locuri de muncă, deci nu există posibilitatea angajării.

3. Sunt necesare modificări legislative care să permită amnistie fiscală pentru persoanele fără adăpost care au amenzi numeroase. În acest moment, unul dintre principaliii factorii care descurajează angajarea acestor persoane este măsura aproape instantă de poprire pe conturile de salarii. Având în vedere că persoanele fără adăpost reprezintă una dintre cele mai vulnerabile categorii din România, considerăm că amenzile pentru apel la mila publică, vânzare ambulantă sau pur și simplu dormitul pe spațiul public trebuie să fie supuse amnistiei, tocmai pentru a încuraja practica angajării și a descuraja munca informală (preferabilă pentru că nu le vor reținute din venituri în contul acestor amenzi). Aceleași amenzi fac imposibil, în practică, accesul la diverse beneficii sociale.

- la toate cele menționate se adaugă o problemă cronică pe care Ministerul Muncii și Solidarității Sociale ar trebui să o ia în considerare în zona de pregătire/ specializare a instituțiilor relevante; în aceste moment, pentru multe dintre persoanele fără adăpost, există o neîncredere acută în reprezentanții instituțiilor publice. Amenzile repetitive ale reprezentanților poliției (națională și locală), temerea că vor fi decăzuți din drepturile părintești, limbajul agresiv determină o atitudine generală de neîncredere a persoanelor fără adăpost față de orice tip de intervenție instituțională. Formarea urgentă a personalului pe tema anti discriminării este prioritară. În lipsa recăpătării încrederei acestor persoane în instituțiile publice există mari premisele eșecului oricărei politici publice;
- menționăm în final că estimarea cu privire la numărul persoanelor fără adăpost de pe teritoriul României din propunerea de politică publică este, departe de situația reală. Mai mult, estimarea impactului bugetului este și ea departe de a acoperi nevoile persoanelor fără adăpost astfel încât să devină persoane autonome, care nu au nevoie de sprijin din partea instituțiilor publice.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

AVIZ

**referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru
modificarea și completarea unor acte normative
din domeniul silviculturii**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul silviculturii*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu **propunerile de modificare** prevăzute în anexă.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

Propunerile de modificare aferente

proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul silviculturii

Nr. crt.	Text inițial	Text propus	Motivare
1.	<p>1. La articolul 20, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(6) Pe perioada de valabilitate a unui amenajament silvic este interzisă aprobarea elaborării altui amenajament silvic pentru fondul forestier respectiv sau pentru o parte din acesta, cu excepția cazurilor prevăzute în normele tehnice și a ultimului an de valabilitate a amenajamentului silvic.</p>	<p>1. La articolul 20, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(6) Pe perioada de valabilitate a unui amenajament silvic este interzisă aprobaarea elaborării altui amenajament silvic pentru fondul forestier respectiv sau pentru o parte din acesta, cu excepția cazurilor prevăzute în normele tehnice și a ultimului an de valabilitate a amenajamentului silvic.</p>	Modificarea pentru a se asigura continuitatea amenajamentelor.
2.	<p>3. La articolul 22, alineatele (1²) și (1³) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>(1²) Amenajamentul silvic intră în vigoare la data aprobării acestuia prin ordin al conducerii autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.</p> <p>.....</p> <p>(1³) Emiterea actului administrativ de mediu pentru amenajamente silvice se realizează cu respectarea termenelor prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, cu modificările ulterioare, dar nu mai mult de 60 de zile de la data organizării ședinței de preavizare a soluțiilor tehnice - Conferința a II-a de amenajare.</p>	<p>3. La articolul 22, alineatele (1²) și (1³) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>(1²) Amenajamentul silvic intră în vigoare la data aprobării acestuia prin ordin al conducerii autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.</p> <p>.....</p> <p>Se elimină.</p>	

3.	<p>9. La articolul 40, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(2) Ocuparea temporară a unor terenuri din fondul forestier național pentru intervenții cu caracter urgent pentru execuția lucrărilor de punere în siguranță a infrastructurii de transport rutier și feroviar, pentru remedierea unor deranjamente sau avarii la rețelele de telecomunicații, de transport sau de distribuție a energiei electrice, la conductele de apă, canalizare, gaze, precum și la alte instalații similare, se aproba de conducătorul structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în baza unei solicitări emise în condițiile legii de autoritatea competență/administratorul infrastructurii/operatorul de transport sau distribuție, după caz, pentru o perioadă de maximum 90 de zile, fără a mai fi necesară plata garanției pentru ocuparea temporară de fond forestier.</p>	<p>9. La articolul 40, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(2) Ocuparea temporară a unor terenuri din fondul forestier național pentru intervenții cu caracter urgent pentru execuția lucrărilor de punere în siguranță a infrastructurii de transport rutier și feroviar, pentru remedierea unor deranjamente sau avarii la rețelele de telecomunicații, de transport sau de distribuție a energiei electrice, la conductele de apă, canalizare, gaze, precum și la alte instalații similare, se aproba de conducătorul structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în baza unei solicitări emise în condițiile legii de autoritatea competență/administratorul infrastructurii/operatorul de transport sau distribuție, după caz, pentru o perioadă de maximum 90 de zile.</p>
4.	<p>11. La articolul 97¹, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(4) Beneficiarii ajutoarelor de stat prevăzute la alin. (1) sunt proprietarii de fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale,</p>	<p>11. La articolul 97¹, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(4) Beneficiarii ajutoarelor de stat prevăzute la alin. (1) sunt proprietarii de fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, și proprietatea publică și privată a statului.</p>

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.84 alin.(1[^]1) din Legea educației naționale nr.1/2011, precum și abrogarea art.L din OUG nr.130/2021 și art.68 din OUG nr. 70/2020 (plx744/28.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea art.84 alin.(1[^]1) din Legea educației naționale nr.1/2011, precum și abrogarea art.L din OUG nr.130/2021 și art.68 din OUG nr. 70/2020 (plx744/28.11.2022).*

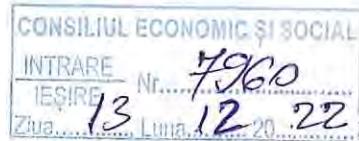
CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

Președinte,
Bogdan SIMION

Membru fondator al Asociației Internationale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea

Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea

Curții Constituționale (plx745/28.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (plx745/28.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații (b758/21.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații (b758/21.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- inițiativa restrânge în mod injust liberul acces la justiție al organizațiilor non-guvernamentale. Cadrul legal în vigoare este acoperitor și acomodează suficient de echilibrat interesele reclamantului față de cele ale statului. Cauțiunea de 1% din valoarea proiectului de investiție este mult disproportională față de disponibilitățile din realitate și echivalează cu negarea dreptului de a depune o cerere în instanță. Condiția ca actul atacat să aibă legătură cu obiectul de activitate al ONG-ului lasă neacoperite o multitudine de cauze în care cererile s-ar putea baza pe un interes

legitim, a cărui apreciere ar trebui să fie atributul exclusiv al instanței de judecată. Mai mult decât atât, propunerea de modificare a legislației aplicabile asociațiilor și fundațiilor intră în conflict direct cu prevederile Legii contenciosului, astfel încât, pentru rigoare legislativă, o astfel de inițiativă ar trebui să vizeze modificarea acesteia din urmă, iar nu a unei legi speciale precum cea vizată de inițiativa legislativă;

- propunerea legislativă ar împiedica sau ar îngreuna semnificativ procesul prin care orice organizație neguvernamentală poate sesiza instanțele de judecată cu privire la orice posibilă nelegalitate a unor acte emise de instituțiile publice. Această modificare presupune că vor fi trase la răspundere persoanele fizice, și nu organizațiile pe care acestea le reprezintă și care merg în instanță. Astfel, legea ar afecta disproportional organizațiile neguvernamentale;
- introducerea condiției de vechime a organizației nu face decât să genereze un nou motiv pentru atacarea în instanță a actelor administrative. Această prevedere nu a existat până acum și va îngrădi capacitatea grupurilor civice de a ataca decizii în instanță, cu atât mai mult cu cât unele grupuri civice din societatea civilă iau adesea forma unui ONG, strict cu scopul de a ataca o decizie în instanță;
- prevederea conform căreia organizația trebuie să dovedească că „a urmărit în mod activ scopurile menționate în statut care au legătură cu actul administrativ atacat”, este greu de pus în practică, propunerea legislativă neclarificând care vor fi criteriile de „urmărire activă”;
- introducerea unei garanții de participare (50.000 lei) pentru acțiunile introduse în justiție este abuzivă și anulează funcția organizațiilor neguvernamentale, recunoscută la nivel internațional, de inițiativă în cazul încălcării de către stat a unor drepturi fundamentale. Propunerea legislativă nu vine cu exemple concrete de proiecte care au fost intentate cu rea credință, ci mai degrabă acesta încearcă stoparea luării de poziție din partea ONG-urilor;
- interdicția ca o persoană să facă parte din consiliul director al unei organizații, dacă în ultimii 5 ani a fost membru în consiliul director al unei asociații care a fost dizolvată prin hotărâre judecătoarească, este de natură a încălca dreptul constituțional la asociere;
- soluția stă în celeritatea înfăptuirii actului de justiție (judecății), nu în limitarea accesului la justiție. În prezent, există deja două categorii de răspundere în situația pierderii unei acțiuni în justiție – prima se referă la suportarea cheltuielilor de judecată suportate de partea adversă, care este deja garantată. A doua se referă și la eventuale alte prejudicii, dacă acțiunea a fost introdusă cu rea credință (abuz de

drept), răspundere care presupune dovedirea relei credințe. Prin inițiativa prezentată, practic, legiuitorul echivalează în mod fals și vădit abuziv pierderea procesului cu intentarea cu rea credință, în condițiile în care o sumă largă de aspecte pot face ca, la momentul inițierii actului în justiție, acțiunea să pară întemeiată inițiatorului dar să fie în cele din urmă respinsă de instanță (neclaritatea legislației, existența de norme incidente contradictorii, existența de indicii cu privire la fapte care nu pot în cele din urmă să fie probate suficient, modificări legislative ulterioare, decizii CCR, RIL-uri sau HP-uri ale ÎCCJ care duc la interpretarea legii în sens contrar celui susținut de inițiatorul acțiunii în justiție etc.). Există suficiente situații în care instanțe diferite interpretează diferit legislația aplicabilă sau în care judecătorii dintr-un complet au ei însiși opinii divergente cu privire la o anumită speță. Este, evident, absurd ca, în atare condiții, să avem așteptarea ca ONG-urile să fie obligate cu certitudine să prevadă rezultatul judecății sub sancțiunea suportării unor costuri major prohibitive. În atragerea răspunderii, inclusiv patrimoniale, alta decât cea legată de cheltuielile de judecată, trebuie arătată reaua credință. În condițiile în care chiar și instanțele de judecată interpretează uneori diferit aceleași norme legale, introducerea unei răspunderi patrimoniale (care are de fapt caracterul unei răspunderi delictuale) fără a se dovedi reaua intenție este de natură să limiteze semnificativ accesul la justiție al ONG-urilor și poate duce la incapacitatea acestora de a-și realiza această componentă a misiunii, anume de a apăra interesul public în domeniile de interes prin acțiuni în justiție. Limitarea calității de membru și membru în Consiliul Director pentru anumite persoane nu este justificată în expunerea de motive și constituie o restrângere nejustificată a dreptului la asociere;

- propunerea legislativă încalcă principiul liberului acces la justiție prin aceea că o associație este îndreptățită să introducă o acțiune în justiție prin care să inducă o analiză asupra legalității unui act administrativ doar sub anumite condiții. De exemplu, doar dacă “associația este înființată de mai mult de 2 ani și, de la înființare, associația a urmărit în mod activ scopurile menționate în statut care au legătura cu actul administrativ atacat”. Aceasta prevedere este de asemenea în contradicție cu principiile referitoare la egalitatea în fața legii și a garanției constituționale a libertății exercitării de drepturi și libertăți. Propunerea legislativă introduce ca o condiție prealabilă liberului acces la justiție în vederea verificării legalității unui act administrativ depunerea unei garanții financiare, alta decât taxele judiciare de timbre prevăzute de lege, ceea ce este nu numai inechitabil în raport cu alți justițiabili, ci include o prezumție legală de vinovătie prin însăși această obligație

de a “garanta parțial repararea prejudiciului cauzat beneficiarilor actului administrativ atacat, atunci când asociația are calitate de terț față de actul administrativ atacat, aceasta are obligația de a depune o cauțiune în valoare de 1% din valoarea investiției, dar nu mai mult de 50.000 de lei”. Asociațiile sunt entități cu scop nelucrativ și acționează în interesul unor comunități generale sau a unei comunități de membri, ale căror drepturi și interese legitime urmăresc să le protejeze prin demersuri legale. Inițiatorii nu explică în ce fel se creează prejudicii dacă acțiunea de control al legalității aparține unei asociații și nu unei alte persoane fizice și juridice. În acest context, membrii asociației care fac parte din conducerea acesteia sunt investiți în limita statutului și a obiectivelor asociației, prin urmare în cazul depunerii unor acțiuni de control al legalității nu pot urmări decât realizarea scopurilor asociației, deci un interes general și nu un interes personal și patrimonial. În consecință, nu se explică de ce aceștia ar trebui să răspundă „personal patrimonial în solidar cu asociația pentru orice prejudicii au cauzat terților, în cazul în care acțiunea respectivă a fost respinsă prin hotărâre judecătoresca definitive”. Sumele la care se face referire, 1% raportat la sume de milioane de euro, dar maxim 50.000 lei, pe lângă faptul că sunt prohibitive - deoarece asociațiile nu au (în marea lor majoritate) sumele necesare pentru a le constitui drept garanții – aceste sume nu sunt taxe de timbru și nu pot face obiectul beneficiilor de ajutor judiciar, ca atare nu pot avea alt scop decât de intimidare și de determinare a unor atitudini ezitante în a promova acțiuni care, în prima analiză a membrilor asociați, sunt legitime și benefice comunității. Dacă se constată că sunt situații în care acțiunile legitime introduse de cetățeni în fața justiției pot crea anumite inconveniente administrative, statul are posibilitatea să adopte alte tipuri de măsuri în cadrul mecanismelor de administrare a justiției și nu să restrângă drepturile cetățenești sau, în acest caz ale ONG-urilor, în accesul lor legitim la justiție.

- argumentele din expunerea de motive sunt insuficiente pentru a modifica un act normativ în sensul restrângerii accesului la justiție;
- Convenția de la Aarhus este un instrument emblematic pentru democrația în probleme de mediu. Convenția și protocolul său privind registrul poluanților emiși și transferați sunt singurele instrumente internaționale cu forță juridică obligatorie care pun în practică principiul 10 din Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea. UE a pus în aplicare Convenția de la Aarhus prin intermediul Regulamentului (CE) nr.1367/2006. Acest regulament permite organizațiilor neguvernamentale să introducă acțiuni în fața instanțelor europene împotriva deciziilor instituțiilor și organismelor comunitare;

- Regulamentul (CE) nr. 1376 / 2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006, privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului menționează:

„Articolul 11 - Criterii de legitimare la nivel comunitar

(1) Orice organizație non-guvernamentală este îndreptățită să introducă o cerere de reexaminare internă în conformitate cu articolul 10, cu condiția:

- să fie o persoană juridică independentă și fără scop lucrativ în temeiul legislației sau practiciei interne a unui stat membru;*
- să aibă ca obiectiv principal declarat promovarea protecției mediului în cadrul dreptului mediului;*
- să fie constituită de mai mult de doi ani și să urmărească în mod activ obiectivul menționat la litera (b);*
- ca obiectul cererii de reexaminare internă să fie inclus în obiectivul și activitățile organizației.*

(2) Comisia adoptă dispozițiile necesare pentru a asigura aplicarea transparentă și coerentă a condițiilor menționate la alineatul (1). ”

„Articolul 1 - Obiect

(1) Obiectul prezentului regulament este de a contribui la executarea obligațiilor care decurg din Convenția Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”, prin stabilirea normelor de aplicare a dispozițiilor convenției pentru instituțiile și organismele comunitare, în special prin:

- garantarea dreptului de acces al publicului la informațiile privind mediul primite sau elaborate de instituțiile sau organismele comunitare și deținute de către acestea și stabilirea termenilor și condițiilor generale, precum și a normelor pentru exercitarea acestui drept;*
- asigurarea faptului că informațiile privind mediul sunt puse la dispoziție și comunicate progresiv publicului în vederea atingerii celei mai largi și sistematice disponibilități și difuzări posibile. În acest scop este promovată utilizarea, în special, a tehnologiei de telecomunicații informatizate și/sau a tehnologiei electronice, în măsura în care acestea sunt disponibile;*

(c) asigurarea participării publicului în domeniul elaborării planurilor și programelor pentru mediu;

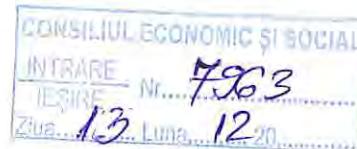
(d) asigurarea accesului la justiție în probleme de mediu la nivel comunitar, în condițiile prevăzute de prezentul regulament.

(2) La punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament, instituțiile și organismele comunitare depun eforturi pentru a asista și îndruma publicul pentru a-i permite accesul la informații, participarea la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu.”

- din analiza textuală a documentului se evidențiază faptul că rolul reglementării este acela de a facilita accesul, și nu acela de a restrânge;
- propunerea legislativă reprezintă o măsură inoportună și neneceasă, o ultra-reglementare a activității asociațiilor și fundațiilor, care, în plus, prin sporirea (inclusiv, dar nu numai, din punct de vedere patrimonial) a obligațiilor procesual civile a ziselor persoane juridice fără scop patrimonial ar conduce la discriminarea acestora în raport cu ceilalți justițiabili, ceea ce nu poate fi acceptat.

Președinte,

Bogdan SIMION

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea

Legii recunoașterii pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr.341/2004 (b759/21.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea Legii recunoașterii pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr.341/2004 (b759/21.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea motivare:

- bunul mers al organizațiilor de revoluționari nu este condiționat sau influențat de dreptul de proprietate asupra imobilelor pe care le au în folosință;

- propunerea legislativă este discriminatorie față de alte organizații neguvernamentale, patronate, sindicate sau alte organizații non-profit care sunt de utilitate publică și care nu primesc în patrimoniu bunuri imobile. Totodată, prin această măsură este afectat domeniul public/privat al statului;
- nu sunt respectate normele de tehnică legislativă instituite prin Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- expunerea de motive este insuficient argumentată, nu are precizat un studiu de impact care ar fi generat de adoptarea acestui act normativ, având în vedere că „Proiectele de acte normative trebuie însotite de următoarele documente de motivare: (...) d) studii de impact (...)”, potrivit art. 30 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative;
- pe lângă lipsa unei justificări reale a propunerii, autoritățile publice, pierzând dreptul de proprietate asupra bunurilor despre care se face vorbire în proiect, nu vor mai putea controla folosirea acestora în scopul nemijlocit pentru care, astăzi, acele bunuri au fost date în folosință gratuită persoanelor juridice beneficiare.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc (b760/22.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc (b760/22.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

Președinte,
Bogdan SIMION

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru aprobarea unor măsuri privind finanțarea cercetării științifice universitare (b761/22.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru aprobarea unor măsuri privind finanțarea cercetării științifice universitare (b761/22.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- în România funcționează în prezent 5 Institute Confucius, în cadrul Universității „Transilvania” din Brașov, Universității din București, Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universității „Ovidius” din Constanța și Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, parte dintr-o rețea de peste 500 de astfel de institute din peste 190 de țări. În întreaga lume astfel de institute funcționează de aproape 20 de ani, iar în România de peste 10ani. Aceste institute, în calitate de instituții educaționale non-profit, finanțate de guvernul chinez, au drept scop predarea și promovarea învățării limbii chineze, înțelegerea culturii și civilizației chineze, schimburile culturale, educaționale și

științifice cu China contemporană și desfășoară cursuri de limbă chineză și activități de promovare a culturii și civilizației chineze. La nivel global, cultural și civilizația chineză sunt elemente ce nu pot fi ignorate de o instituție educațională. Astfel, considerăm că universitățile, în baza autonomiei universitare, și în colaborare cu Ministerul Educației și Ministerul Afacerilor Externe, pot decide ce activități sunt oportune pentru a fi desfășurate în cadrul acestor institute, fără a fi supuse activităților de propagandă ale Partidului Comunist Chinez sau care să pericliteze securitatea națională, fără a fi nevoie de impunerea unor măsuri punitive din partea statului român, precum restrângerea finanțării publice, care să ducă la desființarea completă a acestor structuri, în cazul desfășurării de activități care promovează strict înțelegerea limbii și civilizației chineză, nu ideologiile politice chinezești. De asemenea, entitățile finanțate de Partidul Comunist Chinez nu sunt în mod necesar cunoscute ca având astfel de finanțare de către universități, prin urmare nu ar trebui să le fie imputabile parteneriatele în absența unei notificări din partea unei autorități care deține astfel de informații, cu efect direct asupra întregii finanțări dedicate cercetării.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

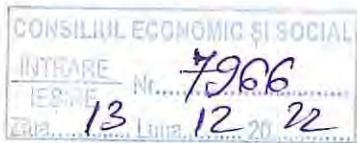

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similară (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similară Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.597 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală (b762/22.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea art.597 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală (b762/22.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

Președinte,

Bogdan SIMION

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea
Legii nr.286/2009 privind Codul Penal (b763/22.11.2022)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal (b763/22.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- renunțarea la aplicarea pedepsei și respectiv amânarea aplicării pedepsei reprezintă, în dreptul penal, soluții la care poate ajunge instanța în urma judecății. Condițiile în care judecătorul ajunge, la finalul procesului penal, la oricare dintre aceste două soluții, sunt de natură generală și obiectivă, aceste soluții fiind reglementate în Partea Generală a Codului Penal și având vocația de a se aplica, în funcție de pedeapsa prevăzută de lege, oricărei infracțiuni din Partea Specială, indiferent de valoarea socială ocrotită de norma incriminatoare. Judecătorul examinează numai dacă sunt sau nu întrunite condițiile pentru a putea dispune una dintre soluții. Introducerea, printre condițiile care trebuie întrunite pentru dispunerea uneia dintre cele două soluții, a unui

tip specific de infracțiune căreia ele să nu i se poată aplica este contrară principiilor dreptului și intervine peste independența instanței de judecată. Corolarul este că infracțiunile contra libertății sexuale a minorului ar fi *de plano* singurele din întregul Cod Penal care ar atrage, *de plano*, exclusiv soluția condamnării sau achitării în cadrul procesului penal, ceea ce ar reprezenta o aberație juridică.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.335 alin.(1) din Legea nr.286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal (b765/23.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea art.335 alin.(1) din Legea nr.286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal (b765/23.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

Președinte,
Bogdan SIMION

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea****Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal (b766/23.11.2022)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal (b766/23.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- facilitatea fiscală propusă nu este justificată de existența unei situații defavorizate a beneficiarilor. Motivul pentru care studenții beneficiază de asigurare de sănătate gratuită este acela că se presupune că, pe perioada studiilor, ei nu au surse de venit care să le permită să contribuie la CAS. În măsura în care realizează venituri din salarii, rațiunea gratuității nu mai persistă, și cu atât mai mult scutirea parțială de contribuție, pentru suma care depășește salariul minim, este nejustificată.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și a Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 și pentru modificarea Legii nr.164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative (b767/23.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și a Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 și pentru modificarea Legii nr.164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr.9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr.290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative (b767/23.11.2022).*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

Președinte,
Bogdan SIMION

CONCILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

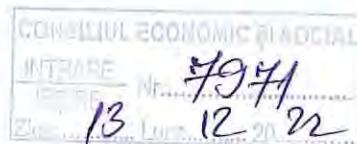
Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (b772/24.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (b772/24.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

CONCILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similară (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similară Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a altor acte normative (b773/24.11.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a altor acte normative (b773/24.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea
Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea
ocupării forței de muncă (b774/24.11.2022)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă (b774/24.11.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 13.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **observație**:

- prevederile propunerii legislative trebuie să se aplique persoanelor care au făcut plângere, din momentul formulării acesteia, și nu doar de la momentul judecării cauzei.

**Președinte,
Bogdan SIMION**